

Hírek a nagyvilágból

Máthé Csabáné dr., Lázár Károly

Az EU textil- és ruhaiparának teljesítménye 1918-ban

Vegyesen változott az EU textil- és ruhaipari ágazatának teljesítménye az előző évben. Míg a termelés mind a textil-, mind a ruhaiparban tovább csökkent, az árbevétel a textiliparban kismértékben nőtt, a ruhaiparban is kisebb volt a csökkenés, mint a termelésnél, ami az árak emelkedésével magyarázható. A létszám a textiliparban enyhén nőtt, de a ruhaiparban bekövetkező csökkenést nem kompenzálta.

	Textilipar			Ruhaipar		
	2017	2018	változás %	2017	2018	változás %
Árbevétel M EUR	90805	91622	0,9	79328	79011	-0,4
Létszám	648265	653105	0,7	1019181	986567	-3,2
Export M EUR	22752	23389	2,8	24998	26602	6,4
Import M EUR	30066	30521	1,5	82455	84317	2,3

Az export az EU-n kívüli országok felé mindkét alágazatban folyamatosan emelkedett az egész évben. Különösen figyelemre méltó a ruhaipari export 6,4%-os növekedése. A táblázat adataiból látható az is, hogy míg a textiltermékeknek az import kb. harmadát teszi ki, a ruházati termékeknek a behozatal nemcsak az exportot, hanem az árbevételt is meghaladja. Az import is növekedett mindkét alágazatban, de a növekedés kisebb, mint az exportnál.

A szakágazatok között az EU-ban legnagyobb növekedés a kötött harisnyafélék termelésében volt. Növekedett még a szövött és nemsvövött termékek gyártása is. Mindez azonban nem tudta teljesen kompenzálni a viszályesést a fonásban (-7,5%), valamint a kötött kelmék (-10,1%) és a műszaki textiliák (-8,1%) gyártásában.

A textil- és ruházati termékek kiskereskedelme – beleértve a cipőket is – 2018-ban az előző évektől eltérően 0,4%-kal csökkent. Ezen belül a Kelet-Európa országai-ban most is növekedés volt, de ez nem tudta kiegyensúlyozni a „rég” tagországok fogyasztásának csökkenését.

Forrás: Euratex

Növekszik a lengyel ruházati export

A lengyel ruhaipar 2010 óta zajló modernizációja eredményeképpen az utóbbi három évben 21%-kal nőtt a lengyel ruházati termékek exportja Európába. 2018-ban az export értéke 11,4 milliárd eurót ért el a 2016-os 9,4 milliárddal szemben.

Forrás: textilmedia.com

A Toray megvásárolta a holland Ten Cate kompozitgyártó cégét

A műszaki textilek piacának vezető holland cége, a Ten Cate 2018 márciusában szerződést írt alá a japán Toray céggel (ez a cég korábban már a magyarországi

Zoltek cégnek is tulajdonosa lett) kompozitgyártó cégének eladásáról. 2019 márciusában bejelentették, hogy a kompozitgyártó cég a jövőben a Toray Advanced Composites nevet fogja viselni.

Forrás: textilmedia.com

Bulgáriában továbbra is jelentős gazdasági szektor a textil- és ruhaipar

Bulgária textil- és ruhaipara továbbra is fontos szerepet játszik az ország gazdasági életében, egyike a tíz legnagyobb exportáló ágazatnak. Exportjuk – az összes bolgár kivitel 8%-a – az utóbbi években folyamatosan emelkedik, az export 90%-a az EU-ba irányul. 2007 óta, mióta az ország az EU tagja, sok cég megújult az EU-támogatások segítségével. 2017-ben textiliparuk teljesítménye 506 millió euró volt, ami csak kevéssel haladja meg a magyar textilipar teljesítményét (470 millió euró). Bulgáriában a ruhaipar lényegesen nagyobb a textiliparnál. Termelésük 2017-ben 1391 milliárd euró volt, ami több mint négyszerese a magyar ruhaiparának (319 milliárd euró). A ruhaiparban 2017-ben 82 970 fő dolgozott.

Több külföldi cégnek van bulgáriai termelő cége, köztük a legismertebb az olasz Miroglia, amely már a kilencvenes években befektetett Bulgáriában. Ma az E. Miroglia EAD az EU egyik legnagyobb textilcsoportja lett, amelynek székhelye a bulgáriai Sliven. Ehhez a cégcsoporthoz tartozik Bulgáriában a viszkóz szálgyártó, egy gyapjú- és pamutfonoda, szövő üzemek és kikészítők is.

Az E. Miroglia divatmárkája a DiKa, amelyet 2017-ben vásárolt meg görög tulajdonosától. A márka átvette egy csődbe ment francia kiskereskedő üzleteit, és 24 DiKa üzletet nyit Franciaországban.

Forrás: textilmedia.com

Oroszország, mint gyártási helyszín a nyugati cégek számára

Bérmunka szerződést írt alá a spanyol **Inditex** divatkereskedő cég az orosz Morozov textilgyárral. A céget Mihail Morozov alapította prémium minőségű férfingek gyártására. Ingjeinek márkaneve: HeHas 34, ami arra utal, hogy az ingeket 34 elemből állítják össze.

A most aláírt szerződés szerint az Inditex Zara márkaneven forgalmazandó termékeket fog gyártatni az orosz cégnél. Először sapkák és sálak gyártásával indulnak, később a gyártandó termékek köre jelentősen bővülni fog.

Új üzem létesítéséről határozott oroszországi telephelyén az olasz **Stellini Textile Group**. Az olasz cég 2015 októberében létesítette első üzemét az orosz textilipari régióban, Ivanovo régióban. A legújabb 10 millió dolláros beruházás eredményeképpen komplett jacquard jersey kötőüzemet létesítenek. Termékeiket főleg a matracgyártásban használják.

Forrás: Textilmedia.com

Növekszik a kender termelése Szerbiában

Egyre növekszik a kender termesztése Szerbiában. Az utóbbi öt évben folyamatosan nő a szerb Mezőgazdasági és Környezetvédelmi Minisztérium által a kendertermesztésre kiadott engedélyek száma. A minisztérium

adatai szerint 2016-ban 172 hektárra adtak ki engedélyt, főleg a Vajdaságban. 2018-ban már 300 hektárnál nagyobb területen termeltek kenderet. Jelenleg a kendertermesztés célja nem a szál kinyerése, hanem a mag és a kenderből kinyerhető kannabidiol (CBD), amelyet gyógyszer és kozmetikum gyártásánál használnak. A szakértők a kendertermesztés további növelésére is számítanak a kender növekvő használatának és a szerbiai kender versenyképességének köszönhetően.

Forrás: textilmedia.com és hemptoday.net/serbia

Poliészter újrahasznosító üzemet vásárol az USA-ban a thaiföldi Indorama

2018 decemberében szerződést kötött a thaiföldi vegyipari óriás, az Indorama Ventures az amerikai (Alabama) Custom Polymers PET céggel a poliészter (polietilén-tereftalát – PET) recikláló üzemének megvételéről. A megvásárolt üzem két gyártósorból áll. Az egyiken élelmszerű minőségű regránulátumot állítanak elő csomagolási célokra. A másik sor terméke is alkalmas a műanyagipar és a szálgyártás céljaira, annak ellenére, hogy a fogyasztóktól begyűjtött PET palackokat használják alapanyagként. Az üzem kapacitása 31 000 tonna/év.

Forrás: textileworld.com

Textília mint adattároló

A Washingtoni Egyetem kutatói olyan intelligens textíliát fejlesztettek ki, amely külső áramforrás nélkül működik. Ez azt jelenti, hogy például a belőle készült, egyébként digitális adattárolásra alkalmas inget a szokásos módon lehet mosni és vasalni. A textília anyagában elektromosan vezető fonal van, olyan, mint amelyet például kesztyűkben használnak, amelyekkel érintős képernyő működtethető. Az ingujjban levő fonal magnetizálásával a kutatók egy hozzáférési kód alkalmazását tették lehetővé, hogy be lehessen lépni a biztonsági zónába. Ajtó nyitható így például, ha az ingujjat a kontrollpanel elé tartják. A textilanyagban tárolt adatok vezetéképes fonal polarizációja révén egy magnetométer segítségével olvashatók ki. Ezzel a technikával nagymennyiségű adat tárolható magán a testen viselt ruhadarabon.

Forrás: https://inews.groz-beckert.com/en/getPrm/letter/n55_smart_textiles

Újfajta textíliák természetes szálakból

Geotextíliák banánrostokból...

A rostokat a banánfa törzséből nyerik. Azon kívül, hogy ruhaanyagokat, filter-teatasakokat készítenek belőlük, és a japán yen bankjegy anyagát képezik, újabban nemszöttkelme-gyártási eljárással geotextíliákat is készítenek banánrostokból.

... és kókuszrostból

A kókuszdió héjából nyert rostsálak is felhasználhatók geotextíliák céljára, ami a nedvességgel szembeni kiváló ellenállóságuknak köszönhető. A kókuszdió-héj mintegy 30–35%-át ilyen rostsálak alkotják. Geotextíliákon kívül felhasználják hőszigetelésre, matracöltésre, szőnyeghátoldal készítésére és szálersősítésű műanyag kompozitok készítésére is.

Agavészálak felhasználása az autóiparban

A Ford autógyár – egy tequilát készítő üzemmel együttműködve, miután a tequila ital is agavéból készül

– könnyű gépkocsijai számára agavészálakból készült beltéri textíliákkal kísérletezik. Az agavé – más néven: szizál – leveleiből nyerhető rostok a levél tömegének mintegy 5%-át teszik ki.

Ananászszálakból készült bőrhelyettesítő anyag

Az ananász fa leveleiből is textilipari feldolgozásra alkalmas rostok nyerhetők ki. Nemszöttkelme-gyártási eljárással, a felület műanyaggal való bevonásával, bőrhöz hasonló kelme készíthető belőlük, amit cipők, ruházati cikkek, bőrdíszművek készítésére lehet felhasználni, de alkalmas autóipari és bútortipari kárpit készítésére is.

Forrás: <https://inews.groz-beckert.com/en/getPrm/letter/fibres>

A világ ruházaticikk-exportja

Egy 2019 februárjában megjelent kiadvány összefoglalója szerint (kiadja a Textiles Intelligence) a világ nyolc vezető ruházaticikk-exportőre (köztük Kambodzsa, az Európai Unió, Indonézia és Vietnám) növelte export tevékenységét. Változatlanul Kína a legnagyobb exportőr a világon, a következő helyet rendre az Európai Unió, Banglades, Vietnám, India, Törökország, Hongkong, Indonézia, Kambodzsa és az USA foglalja el. Jelentősen bővült a Kínába, Norvégiába, Oroszországba, Dél-Koreába és Svájcba irányuló export. 2019-re a ruházaticikk-export további növekedését várják. Ez a növekedés azonban kisebb lesz, mint ami 2017-ben és 2018-ban volt megfigyelhető, mert a ruházati cikkek keresletében némi visszaeséssel, a kamatlábak növekedésével, kereskedelmi megszorításokkal és a fejlett országokban a monetáris politikaszigorításával számolnak.

Forrás: <https://www.innovationintextiles.com/global-apparel-trade-and-trade-policy-the-worlds-leading-clothing-exporters-and-key-markets-january-2019/>

Grafénfonalak viselhető e-textíliákhoz

A Manchesteri Egyetem kutatói grafén alapú fonal kifejlesztésével foglalkoznak. A grafént úgy tekintik, mint egészségügyi, sport- és fitness-ruházati termékek egy lehetséges jó alapanyagát, ami kiváló elektromos vezetőképeségének és hajlékonyságának köszönhető. A grafén ideális anyag érzékelők (szenzorok) számára, amelyeket az „okos” ruházati cikkekben alkalmaznak.

Az ilyen termékekben jelenleg használt érzékelők hátránya, hogy gyártásuk bonyolult, drága, biológiaiilag nem bonthatók le és instabil fémvezetőket tartalmaznak. A National Graphene Institute kutatói által kifejlesztett eljárás lehetőséget ad grafén tartalmú vezetőképes fonalak tömeggyártására, amelyek a jelenlegi textilgépeken járulékos költségek nélkül is feldolgozhatók. Az ilyen fonal mosható, hajlékony, olcsó és biológiaiilag lebontható. Felhasználható külső áramforrás nélküli RFID eszközök (rádiófrekvenciás érzékelők) vagy kis fogyasztású Bluetooth adattovábbítókhoz.

Forrás: <https://www.innovationintextiles.com/smart-textiles-nanotechnology/first-scalable-graphene-yarns-for-wearable-textiles/>

Ultravékony fémzál új technológiával

Ultravékony fémzálakat ma már számos helyen használnak, pl. az elektronikában, a szűrésben, katalitikus vegyipari eljárásokban. Mindeddig azonban a 10 µm-nél kisebb átmérőjű zálakat kizárólag mechanikai eljárással, nyújtással tudták előállítani. A BinNova Metal Fiber Technology GmbH a Max-Planck Institute for Medical

Research szabadalmának felhasználásával megvalósította az ultravékony fémzárlak olvadékból történő előállítását. A fémolvadék – amely lehet bármilyen ötvözet – egy hűtött forgó réztárcsán szilárdul meg egy másodperc alatt. A gyors hűtésnek köszönhetően a megszilárdulás amorf szerkezetben megy végbe, ami speciális tulajdonságokat eredményez. A cég az új eljárással 1–10 µm vastagságban képes szálakat gyártani különböző fémekből, alumíniumból, rézből, aranyból, cinkből, acélból, és ezek ötvözeiből. Az új szálak fő alkalmazási területe a szűrés.

Forrás: Chemical Fibers International 2018. 3. szám 124. o.

Új hőtartó szál a Teijin cégtől

A japán Teijin Frontier cég Solotex Thermo néven új hőtartó szálakat fejlesztett ki. Az új szál politrimetilén tereftaláttól (PTT) készül. A szál anyagában tartalmaz valamilyen szénbázisú szervesetlen vegyületet, amely biztosítja, hogy a szál elnyeli az infravörös sugárzást és azt hővé alakítva magában tartja. A szál és a belőle készülő termékek ennek köszönhetően jó hőszigetelő és hővisszatartó tulajdonsággal rendelkeznek. A gyártó cég szerint a szál a közönséges poliészter szálal összehasonlítva rendkívül hideg, szeles időben mérhető hőérzetet, az ún. wind-chill indexet 5 °C-kal képes emelni.

Forrás: man-made Fiber Year Book 2018. 4. o.

6,8 százalékkal nő a pamuttermelés a jelenlegi szezonban

Az USDA adatai szerint a pamut mennyisége a 2019/20-as szezonban a 2018/19-es szezon enyhe növekedése után várhatóan 6,8%-kal fogja felülmúlni az előző évit. Az új szezonra a termés mennyiségét 22,8 millió bálára várják. A növekedés csaknem fele – több mint

4 millió bála – az USA-ból érkezik. India 1,5 millió bálával növeli a termelését, de a többi gyapottermelő országban is növekedést regisztrálnak a megnövelt vetésterület alapján. 2019-20-ban a felhasználás további növekedését prognosztizálják, de a növekedés nem lesz kiugró a gyengébb várható gazdasági növekedéssel összefüggésben. A pamutárak tekintetében gyengülést várnak, de az áresés nem lesz jelentős.

Forrás: Fibre2Fashion

Kínaiakhoz kerül a Lycra

2019 januárjában jelentette be az Invista, hogy lezárult az a tranzakció, amelynek eredményeképpen az Invista eladja az „Apparel & Advanced Textiles” üzletágát a Shandong Ruyi Investment Holdingnak, Kína egyik legnagyobb textil- és ruhaipari csoportjának. A kínai cég ugyanezen a napon kiadott közleménye szerint a megvásárolt új cég The Lycra Company néven, a holding önálló leányvállalataként fog működni. Nevét az Invista legismertebb márkájáról kapta, de átkerülnek az új céghez az Invista alábbi prémium márkái is: LYCRA HyFit®, LYCRA® T400®, L by LYCRA®, COOLMAX®, THERMOLITE®, ELASPER®, SUPPLEX®, TACTEL® és THERMOLITE®. A tranzakcióval az új céghez nyolc gyártó üzem, négy kutató-fejlesztő intézet és 14 országban 17 iroda kerül, összesen kb. 3000 munkavállalóval.

A cég vezetése folytatja tevékenységét. Az Invista megtartja a nylon- és poliészterszálak gyártását és más ezekhez kapcsolódó vegyipari tevékenységeit. Továbbra is tulajdonában maradnak az ezen a területen ismert márkák, a STAINMASTER® és az ANTRON® szőnyegszálak, valamint a CORDURA® kelme.

*Forrás: businesswire.com és
textilworld.com*